

ปีที่ 5 ฉบับที่ 7 : 22 กุมภาพันธ์ 2545 <http://epid.moph.go.th/>

วิสัยทัศน์กองระบาดวิทยา

“เป็นศูนย์กลางความเชี่ยวชาญ พัฒนามาตรฐาน ประสานเครือข่ายระบาดวิทยา
ของประเทศและสากล มุ่งผลดีนำแนวทางเสริมสร้างสุขภาพ”

สารบัญ

❖ ก้าวทันโรค	104
สารหนูในยาหอม	
❖ ข้อมูลรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรค ทางระบาดวิทยาเร่งด่วน	108
สัปดาห์ที่ 7 (10 – 16 กุมภาพันธ์ 2545)	
❖ แผนภูมิโรคไข้เลือดออก	114
❖ สรุปข่าวการระบาด	116
(วันที่ 11 – 15 กุมภาพันธ์ 2545)	
❖ บันทึกท้ายบท	118
❖ ข่าวประชาสัมพันธ์	119

ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวัง
และการควบคุมป้องกันโรค
โปรดช่วยกันตรวจสอบ จำนวนและความถูกต้อง
และส่งให้ทันตามกำหนดเวลา

โปรดส่งรายงานให้กองระบาดวิทยา
ภายในเช้าวันอังคาร

สัปดาห์ที่ 7 ระหว่างวันที่ 10 – 16 กุมภาพันธ์ 2545

ส่งรายงานข้อมูลเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตาม

กำหนดเวลา สัปดาห์นี้ 58 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 76.37

ก้าวทันโรค

สารหนูในยาหอม

อัญชลี ศิริพิทยาคุณกิจ

กลุ่มงานระบาดวิทยาสิ่งแวดล้อม

กองระบาดวิทยา

จากรายงานการวิเคราะห์หาปริมาณสารหนูในยาแผนโบราณ
ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ระหว่าง พ.ศ. 2538 – 2544 พบการ
ปนเปื้อนของสารหนูในยาหอม ที่ผลิตโดยบริษัทประสาททองโอสด
จำกัด ระหว่าง 5.92 - 46, 749.76 ppm. ซึ่งยาที่ตรวจพบนี้เกิน
มาตรฐานอย่างมาก (ค่ามาตรฐานสารหนูในยาสมุนไพรไม่เกิน 4
ppm.) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้รับเรื่อง จาก
รายงานของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงเข้าตรวจโรงงานผลิตและ
เก็บตัวอย่างส่งตรวจเพิ่มเติม พร้อมทั้งสั่งการให้บริษัทเรียกเก็บคืนยา
จากร้านขายยา และแถลงข่าวเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของ
ประชาชน

ปัญหาการบริโภคยาหอมที่มีสารหนูสูงแล้วจะมีผลต่อสุขภาพหรือไม่ การดูแลรักษาผู้บริโภคยาหอมเป็นประจำ จะดำเนินการอย่างไร เป็นประเด็นคำถามสำคัญสำหรับผู้บริโภค บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขได้จัดประชุมเรื่องแนวทางการศึกษาปัญหาสุขภาพจากการบริโภคยาหอมปนเปื้อนสารหนู เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2545 ณ ห้องประชุมตึกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ) เป็นประธาน หน่วยงานที่เข้าประชุมประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมการแพทย์ กรมอนามัย สถาบันการแพทย์แผนไทย และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยกองระบาดวิทยา เป็นผู้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มติที่ประชุม มีข้อสรุปให้ดำเนินการดังนี้

1. จัดทำคำแนะนำสำหรับประชาชนที่บริโภคยาหอมที่มีสารหนูสูง โดยใช้ข้อสรุปจากผู้เข้าประชุม
2. มอบให้สถาบันโรคผิวหนัง จัดทำคำแนะนำสำหรับแพทย์ เรื่องโรคพิษสารหนู เพื่อให้กองระบาดวิทยา เวียนแจ้งให้ทุกโรงพยาบาลใช้เป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วย
3. มอบให้กองระบาดวิทยาจัดทำแนวทางการดูแลผู้ที่สงสัยว่า ได้รับพิษสารหนูจากการบริโภคยาหอม เวียนแจ้งให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกแห่งรับทราบ เพื่อการปฏิบัติต่อไป
4. มอบหมายให้กองระบาดวิทยา ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อมูลประมาณการถึงจำนวนประชาชนที่บริโภคยาหอมปนเปื้อนสารหนู และประเมินปัญหาสุขภาพจากการบริโภคยาหอมที่มีสารหนูเกินมาตรฐาน

รายละเอียดของเอกสารที่จัดทำ ดังต่อไปนี้

คำแนะนำสำหรับประชาชนที่บริโภคยาหอมอินทรีโอสถแห่งทอง

และยาหอมปราสาททองโอสถ ที่พบว่าปนเปื้อนสารหนู

1. ที่ผ่านมา ในประเทศไทย ยังไม่พบการระบาดของโรคที่ได้รับพิษเฉียบพลันจากสารหนู
2. นักวิชาการและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญคาดว่า ปัญหาสารหนูในยาหอมน่าจะเป็นปัญหาจากการสะสมเรื้อรัง ซึ่งมักจะแสดงอาการที่ผิวหนัง คือ ผิวหนังเป็นสีดำ และมีจุดขาวสลับ ลักษณะแบบที่เรียกว่า “หยดน้ำฝน บนถนนฝน” หรือ มีผื่นหนาที่ผิวหนังบริเวณฝ่ามือ ทั้ง 2 ข้าง

หากผู้ที่รับประทานยาหอม 2 ยี่ห้อดังกล่าวเป็นประจำ และมีความผิดปกติที่ผิวหนังเข้าลักษณะที่กล่าวมา ควรจะไปพบแพทย์ โดยเฉพาะ ตามโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลประจำจังหวัด และโรงพยาบาลต่างๆ เพื่อรับการตรวจและแนะนำ

3. กระทรวงสาธารณสุข โดย กองระบาดวิทยา ร่วมกับ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมการแพทย์ และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จะได้ร่วมกันศึกษาทางระบาดวิทยา เพื่อให้ได้ทราบกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงสูง และให้คำแนะนำเพิ่มเติม ต่อไป
4. สำหรับการตรวจหาปริมาณสารหนูในร่างกาย หากรับประทานครั้งสุดท้ายไม่เกิน 2 สัปดาห์ ก็สามารถตรวจจากปัสสาวะได้ กรณีที่รับประทานมานาน และแพทย์เห็นสมควรเป็นการเฉพาะราย ก็จะทำการตรวจหาสารหนูได้จาก เล็บ หรือเส้นผม

โรคพิษสารหนู (คำแนะนำสำหรับแพทย์)

เมื่อร่างกายได้รับสารหนูเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดอาการพิษได้ 2 ระยะ คือ

1. **ระยะเฉียบพลัน** จากการรับสารหนูจำนวนมาก จะมีอาการแสบร้อน ปาก คอ กระเพาะ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้องรุนแรง แ่น้ำหนัก อ่อนเพลีย ความดันโลหิตต่ำ ไตวาย ตาบวม หายใจลำบาก มีผื่นแพ้ยา มีไข้ เม็ดเลือดแดงแตก ชักหมดสติ และถึงแก่ชีวิตได้
2. **ระยะเรื้อรัง** จากการรับสารหนูทีละน้อยจนสะสมในร่างกายจำนวนมาก ทำให้เกิดอาการอ่อนเพลีย ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ชาปลายมือปลายเท้า ไม่มีแรง Footdrop และการเปลี่ยนแปลงที่ผิวหนัง ซึ่งเห็นได้ชัด คือ
 - 2.1 Arsenical keratosis เป็นตุ่มแข็งสีเนื้อหรือออกสีเหลืองเล็กน้อย ที่ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ทั้ง 2 ข้าง ขนาด 2-10 mm. แต่อาจรวมเป็นผื่นใหญ่ได้ ในระยะแรกอาจมีขนาดเล็กและจำนวนน้อย มองไม่เห็น แต่คลำจะรู้สึกได้ แล้วเพิ่มจำนวนและขนาดในระยะต่อไป (รูปที่ 1)

- 2.2 Arsenical melanosis ผิวทั่วตัวจะดำคล้ำและมีจุดด่างขาวสลับดำ เป็นลักษณะกระดำกระด่าง (raindrop in the dust) เห็นได้ชัดบริเวณตัว (รูปที่ 2)
- 2.3 มะเร็งผิวหนัง ได้แก่
 - Bowen disease เป็นผื่นแดงมีสะเก็ดที่ขอบ (รูปที่ 3)
 - Basal cell carcinoma (รูปที่ 4)
 - Squamous carcinoma (รูปที่ 5)

รูปที่ 2

รูปที่ 3

รูปที่ 4

รูปที่ 5

มักพบเมื่อผู้ป่วยได้รับสารหนูมาเป็นเวลานานหลายปี และอาจพบ internal malignancy ได้ เช่น ที่ urinary bladder , lung , liver

การวินิจฉัยโรค เมื่อพบอาการในข้อที่ 2.1 และ 2.2 และประวัติการได้รับสารหนูก็จะให้การวินิจฉัยได้ การตรวจหาปริมาณสารหนูในผมและเล็บ ใช้เพื่อช่วยยืนยันการวินิจฉัย ให้พิจารณาเฉพาะรายที่จำเป็นเท่านั้น

แนวทางการรักษา

1. งดรับประทานยาหรืออาหารที่ปนเปื้อนสารหนู
2. ให้ความรู้และติดตามผู้ป่วยเป็นระยะ เพื่อเฝ้าระวังมะเร็งผิวหนัง และมะเร็งในอวัยวะอื่น ที่อาจเกิดขึ้น
3. รักษาแผลผิวหนังที่เกิดขึ้น

หมายเหตุ: หากมีปัญหาในการวินิจฉัยหรือรักษา กรุณาได้ที่ สถาบันโรคผิวหนัง โทร 0 - 2246 - 1280 - 3

แนวทางการดูแลผู้ป่วยกินยาหอมอินทรีโอสถแห่งทอง และยาหอมปราสาททอง

1. งดรับประทานยาหอมอินทรีโอสถแห่งทองและยาหอมปราสาททอง
2. หากพบผู้ป่วยบริโภคยาหอม 2 ยี่ห้อ ดังกล่าวเป็นประจำ และต่อเนื่องขอให้ตรวจความผิดปกติของผิวหนัง ถ้าพบโรคพิษสารหนูดังเอกสาร “โรคพิษสารหนู” (คำแนะนำสำหรับแพทย์) ให้รายงานผู้ป่วยพิษสารหนูที่ตรวจพบด้วยแบบรายงาน 506 ส่งไปที่กองระบาดวิทยา เพื่อการสอบสวนทางระบาดวิทยา การรายงานแบบรายงาน 506 ขอให้ระบุด้วยว่า “พิษสารหนูจากกินยาหอม”
3. ให้คำแนะนำกับผู้มาตรวจหรือผู้มีความกังวลต่อการบริโภคยาหอม ปนเปื้อนสารหนู ตามเอกสาร “คำแนะนำสำหรับประชาชนที่บริโภคยาหอมอินทรีโอสถและยาหอมปราสาททอง”
4. ในกรณีที่ไม่แน่ใจในการวินิจฉัยและการดูแล รักษาผู้ป่วย ขอให้ปรึกษาแพทย์เฉพาะทางผิวหนัง หรือปรึกษาสถาบันโรคผิวหนัง หมายเลขโทรศัพท์ 0 - 2246 - 1280 - 3

สรุปข่าวการระบาดระหว่างวันที่ 11 - 15 กุมภาพันธ์ 2545

รายงานการเกิดโรค/การระบาดใหม่

แพทย์หญิงวราฯ เหลืองอ่อน

นายแพทย์ยงเจือ เหล่าศิริถาวร

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคหัด จังหวัดสมุทรสงคราม	รายงานเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์ 15 กุมภาพันธ์ 2545	ผู้ป่วยสะสมตั้งแต่ต้นปีมีผู้ป่วยจำนวน 36 ราย สัปดาห์นี้มีเพิ่มอีก 2 ราย เจ้าหน้าที่ สสจ.ได้ดำเนินการสอบสวนพบว่าผู้ป่วย อายุ 12 ปีขึ้นไป พบมาก 47.2% อยู่ในกลุ่มอายุ 15-19 ปี กระจายใน 3 อำเภอ ประวัติการได้รับวัคซีนส่วนใหญ่ รับวัคซีน ไม่ครบหรือจำไม่ได้ ยังไม่มีรายละเอียดเรื่อง การควบคุมโรค	- ติดตามสถานการณ์ต่อไป
โรคหัด จังหวัดขอนแก่น	รายงานเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์ 15 กุมภาพันธ์ 2545	ผู้ป่วยสะสมตั้งแต่ต้นปีมีผู้ป่วย 31 ราย เฉพาะ สัปดาห์นี้ 9 รายมาจาก ต.นางาม อ.มัญจาคีรี ทั้งหมด เจ้าหน้าที่ สสจ.ดำเนินการสอบสวนและค้นหาผู้ป่วย พบว่าจากผู้ป่วยทั้งหมด มีจำนวน 19 ราย มาจากอ.มัญจาคีรี เป็นเด็ก อายุ 11-15 ปีอายุน้อยที่สุดคือ 6 ปี ส่วนใหญ่เป็นเด็กมาจาก 3 รร. ซึ่งในช่วง 2-3 สัปดาห์ก่อนป่วยมีการเข้าค่ายลูกเสือ ซึ่ง มีหลาย โรงเรียนมาร่วมกิจกรรมรวมทั้ง 3 โรงเรียน.นี้ ประวัติการได้รับวัคซีนส่วนใหญ่ บอกว่าได้รับ วัคซีนแต่ไม่มีสมุดยืนยัน เจ้าหน้าที่ได้ทำการค้นหา ผู้สัมผัสโรค และฉีดวัคซีน 76 ราย รวมทั้งฉีดวัคซีน ในนักเรียน 3 โรงเรียน ที่มีประวัติได้วัคซีน ไม่ครบ รวม 543 คน	- ติดตามสถานการณ์ต่อไป และตามผล IgM ซึ่งส่งตรวจ จากรพ.มัญจาคีรี จำนวน 6 ราย
โรคหัด จังหวัดนครสวรรค์	รายงานเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์ 15 กุมภาพันธ์ 2545	ผู้ป่วยสะสมตั้งแต่ต้นปี 41 ราย กระจายในเกือบทุก อำเภอ ยังไม่ทราบรายละเอียด สสจ.มีกำหนดการ ประชุมเรื่องนี้ วันจันทร์ 18 ก.พ.45	- ติดตามสถานการณ์ต่อไป

ติดตามรายงานการเกิดโรค/การระบาดจากสัปดาห์ก่อน

โรคอุจจาระร่วง จังหวัดสมุทรสาคร	สอบถามทางโทรศัพท์ ศูนย์ระบาดวิทยาภาค กลาง 15 กุมภาพันธ์ 2545	รวมผู้ป่วย 9 ราย รายสุดท้าย 8 ก.พ. 45 ผลเพาะเชื้อ ทั้งหมดเป็น <i>El Tor Inaba</i> ขณะนี้ 7 วันยังไม่มี ผู้ป่วยใหม่เพิ่ม เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ดำเนินการ สอบสวนและควบคุมโรคแล้ว	- ติดตามสถานการณ์ต่อไป จนครบ 10 วัน
โรคอุจจาระร่วง อย่างแรง จังหวัดจันทบุรี	รายงานจากศูนย์ระบาด ภาคกลาง 15 กุมภาพันธ์ 2545	มีผู้ป่วย 9 ราย ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อ.โป่งน้ำร้อน 3 ราย อ.สอยดาว 2 ราย อ.เมือง 2 ราย อ.ท่าใหม่ 1 ราย ผลเพาะเชื้อ เป็น <i>El Tor Inaba</i> สัปดาห์นี้ยังไม่มี รายงานเพิ่มในพื้นที่ รายสุดท้ายป่วยเมื่อ 1 ก.พ.45	จบรายงานการระบาดครั้งนี้ (ครบ 10 วันหลังจากผู้ป่วย รายแรก และไม่มีผู้ป่วยราย ใหม่)

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคอาหารเป็นพิษ จังหวัดนครปฐม	รายงานสอบสวนโรคเบื้องต้น ศูนย์ระบาดวิทยาภาคกลาง 15 กุมภาพันธ์ 2545	วันที่ 29 มกราคม 2545 มีนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาสตรีนครฯ ในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ป่วยด้วยอาการ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนครปฐม รวม 113 ราย คณะเจ้าหน้าที่จากศูนย์ระบาดวิทยาภาคกลาง สสจ. นครปฐม และจากหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดำเนินการสอบสวนเพื่อหาสาเหตุของการเกิดโรค คาดว่าน่าจะเกิดจาก แกงส้มซึ่งเป็นอาหารเย็นของวันที่ 28 ม.ค.45 (RR 15) ซึ่งผู้ป่วยล้วนเป็นนักเรียนที่อยู่ประจำและได้รับประทานอาหารเย็นทั้งสิ้น RSC ไม่พบเชื้อ	- จบรายงานการระบาดครั้งนี้เนื่องจากไม่มีผู้ป่วยเพิ่มอีก และได้ดำเนินการสอบสวนโรคแล้ว
โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง จังหวัดสงขลา	รายงานเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ , สอบถามทางโทรศัพท์ ศูนย์ระบาดภาคใต้ 15 กุมภาพันธ์ 2545	มีรายงานผู้ป่วยรวมทั้งจังหวัด 26 ราย เป็น Passive cases 19 ราย Active case 7 ราย ใน 4 อำเภอ ดังนี้ - อำเภอเทพา 3 ราย อยู่ที่ หมู่ 1 ต.สะกอม 2 ราย เริ่มป่วยวันที่ 21, 24 ม.ค. และที่หมู่ 1 ต.เทพา 1 ราย เริ่มป่วย 30 ม.ค. ขณะนี้มีผู้ป่วยใหม่ 6-14 ก.พ.2545 อีก 15 ราย ใน 3 ตำบล ศูนย์ระบาดและสสจ. ลงสอบสวนยังไม่ทราบสาเหตุ ได้ทำการล้างตลาด RSC ผู้สัมผัสและ foodhandler - อ.นาทวี 5 ราย เริ่ม ป่วย 5 ก.พ. 45 ขณะนี้ สสจ. กำลังล้างตลาดและทะเล RSC ผู้สัมผัส - อำเภอจะนะ 1 ราย ที่ หมู่ 4 ต.สะกอม เริ่มป่วย 31 ม.ค. - อำเภอหาดใหญ่ 2 ราย ที่หมู่ 8 ต.คอหงษ์ เป็น Active case 1 รายเริ่มป่วย 30 ม.ค. และ Passive case 1 ราย เริ่มป่วย 4 ก.พ. ผลเพาะเชื้อทั้งหมดเป็น El Tor Inaba เจ้าหน้าที่จากศูนย์ระบาดวิทยาภาคใต้ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กำลังดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่	- ติดตามสถานการณ์ต่อไป
โรคหัด จังหวัดราชบุรี	ศูนย์ระบาดวิทยาภาคกลาง คณะสอบสวนการระบาด 15 กุมภาพันธ์ 2545	ถึงขณะนี้ มีผู้ป่วยทั้งหมด 40 ราย เป็นเด็กนักเรียน โรงเรียนบ้านคาวิทยาคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้ป่วยรายแรกตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2544 รายล่าสุดเริ่มป่วยวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2545 สัปดาห์นี้มีผู้ป่วยเพิ่ม 2 ราย คณะสอบสวนจากศูนย์ระบาดวิทยาภาคกลาง ได้ประสานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อดำเนินการควบคุมป้องกันโรคในพื้นที่	- ติดตามสถานการณ์

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคหัด จังหวัดน่าน	รายงานเฝ้าระวัง โรคประจำสัปดาห์ สสจ.น่าน 15 กุมภาพันธ์ 2545	- ขณะนี้มีผู้ป่วยรวมตั้งแต่ต้นปี 113 ราย เจ้าหน้าที่กำลังรวบรวม ข้อมูล ขณะนี้คณะเจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคในพื้นที่อยู่	- ติดตามสถานการณ์ และตรวจสอบกับ E1 กำลังรอรับทาง E-mail (พ.วทยา)
ไข้สมองอักเสบ เสียชีวิต จังหวัดนราธิวาส	15 กุมภาพันธ์	ผู้ป่วยรายนี้ไม่ได้รับการตรวจน้ำไขสันหลัง เนื่องจากผู้ป่วยอาการหนักมาก มาถึงโรงพยาบาลแล้วเสียชีวิต และญาติขอนำศพกลับเลข หมู่บ้านของผู้ป่วยเป็น หมู่บ้านอิสลาม	- ให้พนักงานระบาดวิทยา ออกสอบสวนโรคในท้องที่เพิ่มเติม - เฝ้าระวังผู้ป่วยรายใหม่ และตรวจน้ำไขสันหลังผู้ป่วยทุกราย

บันทึกท้ายบท

รายงานฉบับนี้ ในคอลัมน์ก้าวทันโรคเกี่ยวข้องกับเนื้อหาข่าวที่สำคัญในสัปดาห์ ก็คือการปนเปื้อนของสารหนูในยาหอม ปัญหานี้มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งจะต้องช่วยๆ กันแก้ไขไป สำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับพี่น้องชาวระบาดวิทยา ก็เห็นจะไม่พ้นเรื่องการเฝ้าระวังโรคและการสอบสวนโรค อย่างไรก็ตาม คำถามสำคัญที่หลายฝ่ายต้องการทราบ คือ สถานการณ์การบริโภคยาหอมของประชาชน โดยเฉพาะยี่ห้อที่มีการปนเปื้อนสารหนูในขนาดสูง 2 ยี่ห้อ ในเรื่องนี้ กองระบาดวิทยาก็ไม่ได้นิ่งเฉย ได้วางแผนสำรวจการบริโภคยาหอม คาดว่าคงจะได้ข้อมูลมาเสนอเพิ่มเติมอีก สิ่งที่จะฝากให้ชาวระบาดวิทยาช่วยกันก็คือ การเฝ้าระวังโรคและการส่งรายงานให้ทันตามกำหนดเวลา

สำหรับรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ที่สำคัญก็คือ โรคหัด ซึ่งมีการระบาดในหลายพื้นที่ติดต่อกันมาหลายสัปดาห์แล้ว โรคหัดเป็นโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนและประเทศไทย ก็บรรจุโรคนี้ไว้ใน โปรแกรมสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคมา 18 ปีแล้ว แต่ก็ยังมีรายงานการเกิดโรคอยู่เรื่อยๆ ในปัจจุบัน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ก็เป็นเพราะขาดความครอบคลุมในการได้วัคซีนป้องกัน ก็ขอเสนอให้พี่น้องงานควบคุมป้องกันโรคติดต่อประเมินสถานการณ์ในพื้นที่ของตนเองและเพิ่มความครอบคลุมให้มากกว่าร้อยละ 90 นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญ คือการสอบสวนโรคโดยเฉพาะเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการวางแผนการให้วัคซีน สำหรับปัญหาเรื่องการให้วัคซีนเข็มที่สองจะเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันโรคหัดมากขึ้นนั้นก็ต้องศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

สุดท้ายก็ขอประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมให้พี่น้องทุกท่านทราบ เกี่ยวกับการสัมมนาระบาดวิทยาแห่งชาติครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 22 – 24 พฤษภาคม 2545 หากท่านใดมีผลงานการศึกษาหรือการสอบสวนโรคใด ๆ ก็สามารส่งบทคัดย่อมายังกองระบาดวิทยา ดังข่าวประชาสัมพันธ์ท้ายรายงานฉบับนี้

ข่าวประชาสัมพันธ์

กระทรวงสาธารณสุข

ร่วมกับ

องค์การอนามัยโลก สมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย และองค์การเภสัชกรรม

ขอเชิญเข้าร่วมประชุมและนำเสนอผลงานทางวิชาการ

การสัมมนาระบาดวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 15

ระหว่างวันที่ 22 -24 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

ณ ห้องปรีณซ์บอลรูม 2-3 ชั้น 11

ณ โรงแรมปรีณซ์พาเลซ มหานาค กรุงเทพมหานคร

ภายใต้หัวข้อหลักของการสัมมนา

ระบาดวิทยาฝ่าวิกฤต (**EPIDEMIOLOGY THROUGH CRISIS**)

รมการสมมนา ปรชทยพทรพการบรธาฮตพ การบรธาฮตพ การสมมนาปรชทยพทรพการบรธาฮตพ

นำเสนอผลงานด้วย **Oral Presentation** และการนำเสนอด้วยโปสเตอร์ ในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- เอดส์ : เราก้าวไปถึงไหนแล้ว
- ไข้เลือดออก : ปัญหาที่ท้าทาย
- ระบาดวิทยาภายใต้การกระจายอำนาจ
- สารเสพติด : ปัญหาและทางแก้
- ระบาดวิทยาของความรุนแรง
- ระบาดวิทยาและพันธุกรรม
- ก้าวถัดไปของโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน
- มหันตภัยจากสารกัมมันตภาพ (Cobalt 60)
- ระบาดวิทยากับการท่องเที่ยว

ขอเชิญนักระบาดวิทยา นักวิชาการ ทุกสาขา และผู้สนใจเข้าร่วมประชุมและส่งผลงานทางวิชาการเพื่อนำเสนอในการสัมมนาครั้งนี้ “ด่วน”

คำแนะนำในการจัดทำและส่งบทคัดย่อ
การสัมมนาระบาดวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 15
ระหว่างวันที่ 22 - 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

การจัดทำบทคัดย่อ

1. แบบฟอร์มของบทคัดย่อจะประกอบด้วย ส่วนหัวของบทคัดย่อ และส่วนตัวของบทคัดย่อ ส่วนหัวจะเป็นส่วนของชื่อเรื่อง คณะผู้วิจัยและสถานที่ทำงาน สำหรับส่วนตัวของบทคัดย่อจะประกอบด้วย 4 ส่วนที่สำคัญ คือ หลักการและเหตุผลและวัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา ผลการศึกษา และสรุป

2. การพิมพ์บทคัดย่อ ให้พิมพ์ตามแบบฟอร์มที่กำหนด คือ ภายในกรอบขนาด กว้าง **11.5 เซนติเมตร** สูง **17 เซนติเมตร** ใช้ตัวอักษรแบบ (font) EucrosiaUPC ขนาด (size) 14 และจัดพิมพ์ไม่เกิน 2 หน้า หรือ ถ้านับเป็นจำนวนคำ ภาษาไทยไม่เกิน 500 คำ ภาษาอังกฤษไม่เกิน 300 คำ ทั้งนี้ไม่นับรวมส่วนหัวของบทคัดย่อ (คู่มืออธิบายในแบบฟอร์มตัวอย่างประกอบ) วิธีการนับคำใช้โปรแกรม MS word 97

3. จัดทำบทคัดย่อเป็นภาษาไทย หรือเป็นภาษาอังกฤษก็ได้ แต่ต้องมีชื่อเรื่องทั้ง 2 ภาษา

4. ชื่อเรื่อง พิมพ์ด้วยลักษณะอักษรชนิดตัวหนา (Bold) ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

5. ส่วนหัวของบทคัดย่อสำหรับบทคัดย่อที่เป็นภาษาอังกฤษ ให้พิมพ์ด้วยอักษรตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด

6. พิมพ์ชื่อคณะผู้วิจัยและสถานที่ทำงานในบรรทัดต่อมา โดยให้ชื่อผู้แนะนำผลงานวิจัยเป็นชื่อแรกพร้อมทั้งขีดเส้นใต้ที่ชื่อผู้แนะนำผลงานวิจัย (จำนวนคณะผู้วิจัยที่พิมพ์ ให้ไม่เกิน 6 คน ถ้ามีมากกว่านั้นให้ใช้ตามด้วยคำว่า และคณะ) หลังจากพิมพ์ชื่อคณะผู้วิจัยครบทุกคนแล้ว ให้พิมพ์สถานที่ทำงานของผู้วิจัยแต่ละคนเรียงตามลำดับ โดยใช้สัญลักษณ์ (ตัวเลข) เชื่อมโยงระหว่างชื่อผู้วิจัยและสถานที่ทำงาน ให้ใช้สัญลักษณ์ตามลำดับก่อนหลัง

7. การใช้ตัวย่อและสัญลักษณ์ให้เป็นไปตามกำหนดมาตรฐาน และใช้เท่าที่จำเป็น ยกเว้นเมื่อกล่าวถึงครั้งแรกให้ใช้ ตัวเต็มห้ามใช้ตัวย่อ สำหรับบางคำอักษรตัวย่อจะเป็นที่รู้จักกันดีแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องใช้ตัวเต็ม เช่น AIDS, HIV เป็นต้น

8. บทคัดย่อที่ทำจัดส่งมานั้นจะต้องอยู่ในรูปแบบตามที่คณะกรรมการจัดการสัมมนาฯ กำหนดทุกประการ เพื่อพร้อมที่จะจัดส่งทำรูปเล่มของหนังสือบทคัดย่อได้ทันที คณะกรรมการจะพิจารณาคุณภาพของผลงานวิจัยเพื่อนำเสนอเท่านั้น จะไม่พิจารณาแก้ไขข้อความ สำนวนหรือรูปแบบการนำเสนอของบทคัดย่อ

คำแนะนำที่ควรทราบ

1. การส่งบทคัดย่อให้ส่งภายในกำหนดเวลา คือ ภายในวันที่ **15 เมษายน 2545** หากส่งช้ากว่ากำหนดจะไม่รับพิจารณา โดยให้ส่งมาที่ คณะกรรมการวิชาการการสัมมนาระบาดวิทยาแห่งชาติ กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

2. การจัดส่งให้ส่งบทคัดย่อมาเพื่อพิจารณา ขอให้ส่งโดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ส่งโดยทาง E-mail ไปที่ **ubolrat@health.moph.go.th** หรือ **chulee@health.moph.go.th** หรือ **kee@health.moph.go.th** หรือ

amarat@health.moph.go.th หรือ
punnarai@health.moph.go.th

และจัดส่งเอกสารตามไปภายหลัง

2.2 ส่งโดยทางแผ่นแม่เหล็ก (diskette) พร้อมเอกสารฉบับเป็นตัวจริง

2.3 ไม่รับบทคัดย่อโดยทางโทรสาร

3. การพิจารณาคัดเลือกบทคัดย่อ จะกระทำโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจาก กระทรวงสาธารณสุข และมหาวิทยาลัย ที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชานั้น ๆ

4. การนำเสนอผลงานวิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ Oral Presentation และ Poster Presentation บทคัดย่อที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการแล้วจะถูกกำหนดประเภทของการนำเสนอซึ่งการพิจารณากำหนดประเภทของการนำเสนอให้กับบทคัดย่อเรื่องใดนั้น ขึ้นกับคุณค่า เนื้อหาและความเหมาะสมของบทคัดย่อที่ส่งเข้าร่วมสัมมนา ซึ่งอาจไม่ตรงกับความสามารถของผู้ที่ส่งบทคัดย่อมา

5. บทคัดย่อที่ได้รับคัดเลือกให้นำเสนอด้วยวิธี Oral Presentation จะให้เวลาในการนำเสนอ 10 นาที ชักถามและให้ข้อเสนอแนะ 5 นาที ส่วนบทคัดย่อที่ได้รับเลือกให้นำเสนอด้วยวิธี Poster Presentation ผู้วิจัยจะต้องอยู่ในบริเวณที่ติด Poster ในช่วงเวลาที่กำหนดให้เพื่อจะได้บรรยายประกอบกับ Poster ที่นำเสนอ

6. บทคัดย่อที่ได้รับคัดเลือกให้นำเสนอ จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองการนำเสนอให้

7. ในบทคัดย่อที่ได้รับคัดเลือกให้นำเสนอผลงาน จะนำไปจัดพิมพ์ลงในหนังสือบทคัดย่อทุกเรื่อง

8. การให้ความสนใจต่อการจัดทำบทคัดย่อและคำแนะนำที่ควรทราบ จะเป็นการช่วยเพิ่มคุณภาพของบทคัดย่อและเพิ่มโอกาสของการได้รับพิจารณาคัดเลือกอีกด้วย

ตัวอย่างแบบฟอร์มพร้อมคำอธิบายสำหรับพิมพ์คัดย่อ

การสัมมนาระบาดวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 15

ระหว่างวันที่ 22 - 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....	(ภาษาอังกฤษ)
คณะผู้วิจัย.....	สถานที่
ทำงาน.....	
หลักการและเหตุผล : กล่าวถึงความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหาการวิจัยอย่างสั้นรัดกุม และได้ใจความ	
วัตถุประสงค์: กล่าวถึงสมมติฐาน และเป้าหมายของการศึกษาวิจัย อย่างสั้น รัดกุม และได้ใจความ	
วิธีการศึกษา: อธิบายถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินการศึกษา ดังนี้	
1. ชนิดของการศึกษาทางระบาดวิทยา (Study Design) 2. ขนาดตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง 3. ตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้วัดผลการศึกษา 4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	
ผลการศึกษา: อธิบายถึงผลการศึกษาที่สำคัญที่สอดคล้องกับวิธีการศึกษา	
สรุป : สรุปผลการศึกษาอย่างสั้น รัดกุมและชัดเจน โดยเน้นถึงความสำคัญและผลกระทบของการศึกษารวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหรือแก้ปัญหา	
Key word :	

ข้าพเจ้าขอส่งบทความเพื่อให้นำเสนอในการสัมมนาโรคระบาดวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 15 ในลักษณะ

☐ Oral presentation

☐ Poster presentation

ถ้านำเสนอด้วย oral presentation ใช้การนำเสนอด้วย

☐ แผ่นใส (Transparencies)

☐ สไลด์ (Slide) ☐

Power point

- แบบอักษรที่ใช้ในการพิมพ์ ให้ใช้ EucrosiaUPC ขนาด 14”
- พิมพ์อยู่ในกรอบขนาด 11.5 X 17 เซนติเมตร ตามตัวอย่างข้างต้น ไม่เกิน 2 หน้า(กรอบ) หรือ
นับเป็นจำนวนคำ ภาษาไทยไม่เกิน 500 คำ ภาษาอังกฤษไม่เกิน 300 คำ (ไม่รวมชื่อเรื่อง คณะผู้วิจัยและสถานที่
ทำงาน)

ลงชื่อ(ขอให้ลงชื่อ-นามสกุล ทั้งภาษาไทยและ
อังกฤษ)

สถานที่

ติดต่อ.....

โทรศัพท์.....โทรสาร..... และ E-mail address (ถ้า
มี).....

เกณฑ์การให้คะแนนในการคัดเลือกบทความสำหรับการนำเสนอในสัมมนาโรคระบาดวิทยาแห่งชาติครั้งที่ 15
ประจำปี พ.ศ. 2545

ใช้เกณฑ์ของ TEPHINET (The Training Programs in Epidemiology and
Public Health International Network) ดังนี้

Code	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7

**Reviewer
Comments**

--	--	--	--	--	--	--	--

Scoring codes :

- 4 = ยอดเยี่ยม (Outstanding)
 3 = ดี (Good)
 2 = ปานกลาง (Fair)
 1 = ต้องปรับปรุง (Poor)
 0 = ไม่สมควรพิจารณา (Unacceptable)

คะแนนรวมสูงสุด (Total maximum score) = 28

- Q1 เป็นเรื่องที่มีความสำคัญทางสาธารณสุข
 Q2 หลักการและเหตุผลของการศึกษา
 Q3 ระเบียบวิธีวิจัยเหมาะสม
 Q4 การนำเสนอผลการศึกษา
 Q5 การแปลผลและข้อสรุปของผลการศึกษา
 Q6 มีการนำเสนอประโยชน์/ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัย
 Q7 ความชัดเจน/คุณภาพโดยรวมของบทคัดย่อ

คณะที่ปรึกษา	นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ค่านวน อึ้งชูศักดิ์ นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศรี
บรรณาธิการที่ปรึกษา	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร นายองอาจ เจริญสุข
บรรณาธิการประจำฉบับ	นายแพทย์ยงเจือ เหล่าศิริถาวร นางพรรณราย สมิตสุวรรณ นางกาญจน์ย์ คำนาคแก้ว
บรรณาธิการผู้ช่วย/ผู้จัดการฝ่ายผลิต	นางกาญจน์ย์ คำนาคแก้ว
งานข้อมูล	นางสาวเพ็ญศรี จิตนันททรัพย์ นางลัดดา ลิขิตอังกูร นายประเวศน์ เข้มชื่น
งานพิสูจน์อักษร	นางพญศิริ วัฒนาสุรศักดิ์ นางกาญจน์ย์ คำนาคแก้ว นางสาวลิขณห์ รังยั้งค์ นางสาวสิรินทรา ฟูตระกูล นายสุเทพ อุทัยฉาย
งานพิมพ์	นางสาวสมหมาย อิมขลิบ
ออกแบบปกและจัดทำรูปเล่ม	นายอมยา พุกกะนันทน์ นายประมวล ทุมพงษ์
งานสมาชิกและการจัดส่ง	นางสาววรรณศิริ พรหมโชติชัย นางนงลักษณ์ อยู่ดี นายสวัสดิ์ สว่างชม